FITXA IDENTIFICATIVA

DADES DE L'ASSIGNATURA

Codi: 46931
Nom: Discapacitat Intel·lectual
Cicle: Màster Universitari Oficial
Crèdits ECTS: 4,5
Curs acadèmic: 2026-27

TITULACIONS

Titulació	Centre	Curs	Periode
2276 - Màster Universitari en Educació Especial	Facultat de Filosofia i Ciències de l'Educació	1	Primer quadrimestre

MATÈRIES

Titulació	Matèria	Caràcter
2276 - Màster Universitari en Educació Especial	Intervenció en Discapacitat Cognitiva	OBLIGATÒRIA

COORDINACIÓ

HERNAIZ AGREDA NEREA

RESUM

Les últimes definicions de la AAIDD (Associació Americana de Discapacitat Intel·lectual i Discapacitats del Desenvolupament) han introduït nous aspectes a considerar en la discapacitat intel·lectual: la reformulació de la conducta adaptativa i la necessitat de proporcionar els suports necessaris perquè el xiquet puga tindre un funcionament òptim en els diferents contextos en els quals desembolica.Gràcies a l'avanç de la medicina, coneixem millor les característiques físiques i neurològiques associades a les diferents síndromes, la qual cosa permet desenvolupar protocols d'actuació per a la millora de la salut, i estratègies educatives diferenciades i adaptades al mode que processen la informació estos xiquets.Les persones amb discapacitat intel·lectual presenten problemes en el llenguatge, percepció, atenció, memòria, processos executius i alteracions comportamentals. Molts programes d'atenció precoç, projectes educatius experimentals i diverses metodologies s'han desenvolupat per a millorar cadascuna d'estes funcions i la seua capacitat d'aprenentatge en les diferents etapes educatives.Les polítiques educatives basades en la inclusió han permés que molts xiquets i xiquetes hagen aconseguit nivells educatius abans impensables, i que s'hagen desenvolupat nous valors socials que han minimitzat o eliminat l'estigma social associat a esta discapacitat i permés una major integració i participació en la societat.egració i participació en la societat.

En l'assignatura s'afavorirà el coneixement del marc normatiu i els principis fonamentals de la Llei orgànica 10/2022, de 6 de setembre, de garantia integral de la llibertat sexual. Es tractaran continguts en matèria

d'igualtat i amb perspectiva de gènere, i s'atendrà les estratègies de prevenció, sensibilització i detecció de situacions de violència sexual en l'àmbit educatiu, al mateix temps que s'integraran pràctiques docents d'actuació per a la prevenció i detecció de violències sexuals, en coordinació amb els recursos institucionals i protocols establits per la UV.

CONEIXEMENTS PREVIS

RELACIÓ AMB ALTRES ASSIGNATURES DE LA MATEIXA TITULACIÓ

No s'ha especificat restriccions de matrícula amb altres assignatures del pla d'estudis.

ALTRES TIPUS DE REQUISITS

COMPETÈNCIES / RESULTATS D' APRENENTATGE

2276 - Màster Universitari en Educació Especial

Conèixer i comprendre el funcionament del sistema nerviós i les conseqüències associades al dany cerebral primerenc.

Conèixer l'etiologia i les característiques físiques, cognitives i emocionals de diferents síndromes que cursen amb necessitats específiques de suport educatiu.

Dissenyar, planificar i avaluar mesures ordinàries i específiques d'atenció en funció de les diferents necessitats específiques de suport educatiu, així com en els contextos social i laboral.

Mostrar habilitats d'aprenentatge (o autoaprenentatge) que els permeten continuar estudiant d'una forma que haurà de ser sobretot autodirigida o autònoma.

Saber col·laborar en els àmbits acadèmic i social amb famílies, professionals i institucions.

Saber comunicar-se de manera efectiva, tant oralment com per escrit, adaptant-se a les característiques de la situació i de l'audiència.

Saber prevenir l'aparició i/o la intensificació de les necessitats específiques de suport educatiu.

Ser capaç d'integrar coneixements i enfrontar-se a la complexitat de formular judicis a partir d'una informació que, sent incompleta o limitada, incloga reflexions sobre les responsabilitats socials i ètiques vinculades amb l'aplicació dels seus coneixements o judicis.

Ser capaç de dissenyar, aplicar i avaluar tecnologies d'ajuda, llenguatges d'autor i/o sistemes de comunicació alternativa i/o augmentativa.

Tenir un compromís actiu amb la no-discriminació, la igualtat d'oportunitats i l'equitat.

DESCRIPCIÓ DE CONTINGUTS

1. Concepte, classificació i etiologia de la discapacitat cognitiva.

Teories explicatives de la discapacitat intel·lectual i concepte de discapacitat intel·lectual.
Repercussions en la pràctica educativa.
Identificació, classificacions, etiologia de la discapacitat intel·lectual i característiques de les diferents síndromes. Repercussions en la pràctica educativa.
Alteracions neuropsicològiques de les diferents Síndromes. Repercussions en la pràctica educativa.

2. Concepte, avaluació i intervenció en adaptació social.

Concepte, avaluació i intervenció en adaptació social.
Aprenentatges i currículums funcionals.
Problemes de comportament i intervenció.
Problemes motors i la seua influència en els aprenentatges escolars.

3. Avaluació i intervenció en les alteracions del llenguatge oral i escrit.

Desenvolupament del llenguatge en els aspectes (fonètic-fonològics, semàntics, morf- sintàctics i pragmàtic i intervenció educativa).
Comunicació augmentativa i recursos tecnològics.
Mètodes de lectoescriptura.

4. Característiques, avaluació i intervenció dels problemes cognitius: percepció, atenció, memòria i processos executius.

Alteracions en els processos perceptius, avaluació i intervenció.
Alteracions en els processos d'atenció i memorització, avaluació i intervenció.
Alteracions en els processos executius: avaluació i intervenció.

VOLUM DE TREBALL (HORES)

ACTIVITATS PRESENCIALS

Activitat	Hores
Teoria-Pràctiques	45,00
Total hores	**45,00**

ACTIVITATS NO PRESENCIALS

Activitat	Hores
Assistència a altres activitats	0,00

Elaboració de treballs individuals o en grup	28,00
Estudi i treball autònom	30,00
Preparació de classes	8,00
Preparació d'activitats d'avaluació	15,00
Resolució de casos pràctics	0,00
Total hores	**81,00**

METODOLOGIA DOCENT

- Classes teòriques: exposició per part de la professora i participació dels i les estudiants.

- Activitats pràctiques supervisades per la professora: resolució de casos, pràctiques a l'aula.

- Activitats de treball en equip (s'entregarà a la professora el treball grupal relacionat amb tots els temes de l'assignatura i activitats d'aula), estudi i treball individual, tutoria personal i avaluació.

ó.

AVALUACIÓ

Tenint en compte que l'assistència s'entén com a obligatòria per part de l'alumnat (es passarà llista en cada sessió amb les activitats-dinàmiques d'aula), per a la seua avaluació es tindran en compte tres aspectes: exàmens, treballs individuals i en grup, i les activitats realitzades en classe.

Els requisits per a aprovar l'assignatura són: superar tant l'examen com entregar i superar la totalitat dels treballs proposats. És a dir, traure una mitjana de 5 en cadascuna de les parts:

¿ Examen: atorga un 60% de la qualificació final, i integra qüestions de tipus obert i/o d'elecció de resposta múltiple, així com l'execució d'una tasca pràctica.
¿ Els treballs individuals, grupals, i l'assistència i participació en les activitats d'aula suposen un 40% de la qualificació final.

Les dos parts són superables en segona convocatòria. Si se suspén alguna de les dos, en la segona convocatòria s'exigiran els mateixos criteris que en la primera i es conservarà la qualificació de l'aprovada. La participació en activitats d'aula se substituirà per una prova pràctica escrita sobre les activitats realitzades.

Per a l'obtenció d'una matrícula d'honor es tindrà en compte l'assistència a les classes i els treballs individuals entregats.

La realització fraudulenta de proves d'avaluació i el plagi en treballs d'avaluació seran considerats conforme al Reglament d'avaluació i qualificació de la UV (ACGUV 108/2017) i al Protocol d'actuació davant pràctiques fraudulentes (ACGUV 123/2020).

L'ús de tecnologies (inclosa IA), que no siga prèvia i expressament autoritzat pel professorat, per a confeccionar materials d'avaluació, permetrà que aquests no siguen considerats com d'autoria pròpia i serán tractats segons la reglamentació vigent i el Codi de Convivència i Bones Pràctiques de la UV (ACGUV 300/2023, DOGV, núm. 9747/18.12.2023).

BIBLIOGRAFIA

- Verdugo Alonso, M. A. y Schalock, R. (2013). Discapacidad e inclusión. Manual para la docencia. Salamanca: Amaru Ediciones.

- Verdugo Alonso, M. A. (2003). Análisis de la definición de discapacidad intelectual de la Asociación Americana sobre Retraso Mental de 2002. Siglo Cero: Revista Española sobre Discapacidad Intelectual, 34(205), 5-19.

- Piracés Calvo, E. (2017). Análisis de la definición de discapacidad intelectual de la Asociación Americana sobre el Retraso Mental (AAMR). Publicaciones Didacticas, 82, 1-3.

- Álvarez Hernández, M. (2020). ¿Discapacidad intelectual? ¿No era deficiencia mental o retraso mental? En V. Martínez López (coord.), La psicología en el día a día del aula (pp. 50-60). Universidad de Oviedo.

- Schalock, R. L., Luckasson, R. A., y Tassé, M. J. (2021). Defining, diagnosing, classifying, and planning supports for people with intellectual disability: an emerging consensus. Siglo Cero: Revista Española sobre Discapacidad Intelectual, 52(3), 29-36.

- Grau Rubio, C., y Gil Llario, M. D. (2012). Intervención psicoeducativa en necesidades específicas de apoyo educativo. Pearson Educación.

- Flórez, J. (2015). Discapacidad y Neurociencia. Revista Síndrome de Down, 32, 2-14.

- Perera, J. y Rondal, J. (2014). ¿Hándicap mental, intelectual o cognitivo? Hacia una terminología y una evaluación funcional en sintonía con las ciencias cognitivas. Revista Síndrome de Down, 31, 142-154.

- Bosch, M. y Fernández-Llebrez, C. (2014). Las pautas de lectura fácil como metodología de aproximación al trabajo en el aula. Estudio de caso en estudiantes con síndrome de Down. Revista Síndrome de Down, 31, 155-162.

- Kumni, L. (2013). Habilidades Lingüísticas para tener éxito en la escuela. En Revista Síndrome de Down, 30, 15-19

- Medina Gómez, B. (2014). El Síndrome X Frágil: identificación del fenotipo y propuestas educativas. Revista Española de Discapacidad, 2(2), 45-62.

- Garrido, J. (2004). Atención educativa al alumnado con dificultades de cognición. Aljibe.
- Artigas-Pallarés, J. (2002). Fenotipos conductuales. Revista de Neurología,34(1), 38-48.